

UZASADNIENIE

W dniu 12 stycznia 2021 r. weszła w życie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 435 z 23.12.2020, str. 1), zwana dalej „dyrektywą (UE) 2020/2184”. Państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do dokonania transpozycji tej dyrektywy w ciągu 2 lat od dnia jej wejścia w życie, to jest do dnia 12 stycznia 2023 r.

Dyrektywa (UE) 2020/2184 stanowi wersję przekształconą dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 330 z 05.12.1998, str. 32 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 90, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 98/83/WE”.

W wyniku rewizji dyrektywy 98/83/WE wprowadzone zostały następujące zmiany przepisów i nowe regulacje:

- 1) rozszerzenie wymagań dotyczących parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz modyfikacja zasad prowadzenia monitoringu jakości wody i kontroli przestrzegania wymagań jakościowych, a także tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w zakresie jakości wody na potrzeby Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- 2) zobowiązanie państw członkowskich do wykonania oceny strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wielkości wycieków wody), przekazania Komisji Europejskiej wyników tej oceny oraz opracowania planów działania w celu ograniczenia strat wody;
- 3) ustanowienie obowiązku podejścia do bezpieczeństwa wody opartego na ryzyku, obejmującego cały łańcuch dostaw wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na które składają się: ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem w obszarze zasilania dla punktów poboru wody, ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem w systemie zaopatrzenia w wodę oraz ocena ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych; również ustanowienie obowiązku tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w zakresie oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem na potrzeby Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- 4) ustanowienie wymogów w zakresie higieny dotyczących materiałów kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zobowiązanie państw członkowskich do

stosowania takich materiałów pod warunkiem ich zatwierdzenia zgodnie z aktami wykonawczymi Komisji Europejskiej przyjmowanymi na podstawie dyrektywy (UE) 2020/2184, w szczególności z europejską listą pozytywną materiałów określaną na mocy wyżej wymienionych aktów wykonawczych;

- 5) ustanowienie wymogów dotyczących chemikaliów do uzdatniania wody i materiałów filtracyjnych kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- 6) modyfikacja zasad udzielania zgód na odstępstwa od spełniania wymagań jakościowych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w szczególności zmniejszenie dozwolonej liczby kolejno następujących po sobie odstępstw do dwóch (obecnie, na mocy dyrektywy 98/83/WE dopuszczalne są trzy odstępstwa);
- 7) nałożenie na państwa członkowskie obowiązku stosowania środków niezbędnych w celu poprawy dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w szczególności w odniesieniu do wrażliwych i zmarginalizowanych grup ludności, oraz tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w tym zakresie na potrzeby Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- 8) szczegółowe określenie obowiązków państw członkowskich w zakresie informowania społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, cenie wody oraz ilości zużytej wody.

Ponadto w wyniku kontroli „*Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich*” NIK dostrzegła potrzebę preredagowania art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537, z późn. zm.), zwanej dalej „u.z.z.w.i.z.o.ś.”, nakładającego na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek opracowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w ich posiadaniu, w świetle różnych interpretacji przepisów tego artykułu.

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, zwana dalej „ustawą o zmianie u.z.z.w.i.z.o.ś.”, przewiduje, w ramach transpozycji dyrektywy (UE) 2020/2184:

- 1) określenie obowiązków dostawców wody obejmujących badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie wewnętrznej kontroli jakości wody;
- 2) doprecyzowanie kompetencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz procedur w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

obejmujących monitoring jakości wody, ocenę przydatności wody do spożycia przez ludzi, oceny obszarowe jakości wody oraz procedowanie wniosków zgód na odstępstwa od spełniania wymagań jakościowych dla wody;

- 3) uregulowanie obowiązków dostawców wody (w szczególności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych), organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w zakresie wykonania oceny strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wielkości wycieków wody) oraz opracowania planów działania w celu ograniczenia strat wody;
- 4) zobowiązanie dostawców wody do wykonywania ocen ryzyka w obszarach zasilania ujęć wody i systemach zaopatrzenia w wodę oraz podejmowania działań mających na celu zarządzanie ryzykiem w systemach zaopatrzenia w wodę; określenie kompetencji organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie opiniowania przeprowadzonych ocen ryzyka w obszarach zasilania ujęć wody i zarządzania ryzykiem w obszarach zasilania ujęć wody;
- 5) zobowiązanie właścicieli lub zarządców nieruchomości do wykonywania ocen ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych, uregulowanie procedur nabywania uprawnień do wykonywania tych ocen;
- 6) określenie kompetencji właściwych organów w zakresie wydawania ocen lub zgód dotyczących stosowania materiałów lub wyrobów służących do dystrybucji albo uzdatniania wody; określenie zasad dopuszczania do użytkowania materiałów i wyrobów budowlanych kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, z uwzględnieniem mechanizmu europejskiej listy pozytywnej, oraz materiałów i wyrobów stosowanych do uzdatniania wody;
- 7) ustanowienie procedur i nałożenie obowiązków na organy lub inne jednostki organizacyjne gminy w zakresie identyfikacji osób lub grup ludności pozbawionych dostępu albo posiadających ograniczony dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oraz we współpracy z dostawcami wody podejmowania działań w celu zapewnienia lub poprawy dostępu tych osób / grup do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 8) szczegółowe uregulowanie obowiązków dostawców wody w zakresie informowania konsumentów o jakości, cenach i zużyciu wody oraz określenie środków przekazywania tych informacji;
- 9) określenie kompetencji właściwych organów w zakresie opracowywania zbiorów danych i sprawozdań na potrzeby wypełnienia zobowiązań raportowych dotyczących działań, o

których mowa w pkt 2–5 i 7, wobec Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób.

W ramach realizacji wniosków po kontroli NIK „*Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich*” przewiduje się zmianę art. 21 u.z.z.w.i.z.o.ś., polegającą na zwolnieniu z obowiązku opracowania wieloletniego planu przedsiębiorstw wodociągowych, które nie tylko nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, ale również nie planują ich modernizacji.

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyjaśnienie do poszczególnych przepisów przewidzianych w projekcie ustawy:

Art. 1 projektu ustawy

– zmiany przewidziane w u.z.z.w.i.z.o.ś.

Tytuł u.z.z.w.i.z.o.ś.

Wprowadzenie w dyrektywie (UE) 2020/2184 definicji pojęcia dostawcy wody i objęcie jej zakresem regulacji także innych dostawców wody, niż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne powoduje konieczność rozszerzenia zakresu regulacji u.z.z.w.i.z.o.ś. poza zbiorowe zaopatrzenie w wodę, co wiąże się z koniecznością zmiany tytułu u.z.z.w.i.z.o.ś. w sposób uwzględniający całokształt zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Oдноśnik nr 1 do u.z.z.w.i.z.o.ś.

W celu zapewnienia kompletności i jednolitości odniesień do aktów prawnych Unii Europejskiej wdrażanych przez u.z.z.w.i.z.o.ś., oprócz zastąpienia, w odnośniku nr 1 do u.z.z.w.i.z.o.ś., odniesienia do dyrektywy 98/83/WE, która w myśl art. 26 ust. 1 dyrektywy (UE) 2020/2184 utraciła moc z dniem 13 stycznia 2023 r., odniesieniem do dyrektywy (UE) 2020/2184, przewiduje się:

- uzupełnienie adresu publikacyjnego dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych oraz dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- dodanie odniesienia do dyrektywy Rady 2013/51/ EURATOM z dnia 22 października 2013 r. określającej wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do

substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w związku z przeniesieniem niektórych przepisów wdrażających tę dyrektywę z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) do u.z.z.w.i.z.o.ś.

Art. 1 u.z.z.w.i.z.o.ś. – wprowadzenie do wyliczenia

Analogicznie do tytułu u.z.z.w.i.z.o.ś. – zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą stosowania zasad dostarczania wody o odpowiedniej jakości przez wszystkich dostawców wody.

Art. 1 pkt 1 lit. d i e u.z.z.w.i.z.o.ś.

Dodanie w projekcie ustawy o zmianie u.z.z.w.i.z.o.ś. przepisu dotyczącego konieczności podejmowania działań w celu poprawy powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi ma na celu wprowadzenie do ustawy założeń dyrektywy (UE) 2020/2184 w obszarze poprawy powszechnego dostępu do wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Spełnieniu tych założeń służy również ujęcie w zakresie regulacji ustawy działań mających na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niepożądanymi skutkami wszelkiego zanieczyszczenia wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi poprzez zapewnienie aby była ona zdrowa i czysta.

Art. 1 pkt 2 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Zakłada się, zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184, wprowadzenie w ustawie przepisów zapewniających stosowanie podejścia opartego na ryzyku w całym łańcuchu dostaw wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Art. 1a u.z.z.w.i.z.o.ś.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy (UE) 2020/2184, do statków morskich stanowiących polską własność lub o polskiej przynależności, używanych do przewozu pasażerów, odsalających wodę morską i pełniących w związku z tym rolę dostawców wody, będzie stosować się odpowiednio projektowane przepisy art. 4a–4c, art. 4d ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2, art. 4e ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2, art. 4g–4p, art. 12, art. 13a i art. 13b oraz przepisy wydane na podstawie art. 13 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Art. 1b u.z.z.w.i.z.o.ś.

Zgodnie z art. 3 dyrektywy (UE) 2020/2184, przepisy u.z.z.w.i.z.o.ś. nie mają zastosowania do:

- a) naturalnych wód mineralnych (o których mowa w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448)),
- b) wód leczniczych (wskazanych w art. ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290) oraz dla których warunki i wymagania sanitarne określają przepisy wydane na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 151, z późn. zm.), a także wód termalnych i solanek, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze),
- c) wody dostarczanej indywidualnie mniej niż 50 osobom lub w ilości mniejszej niż średnio 10 m³ na dobę, chyba że dostarczanie wody stanowi przedmiot działalności gospodarczej lub woda jest dostarczana do budynków użyteczności publicznej lub do budynków zamieszkania zbiorowego, lub do podmiotów prowadzących przedsiębiorstwo spożywcze.

Art. 2 u.z.z.w.i.z.o.ś.

W ustawie o zmianie u.z.z.w.i.z.o.ś. projektuje się, zgodnie z przepisami dyrektywy (UE) 2020/2184, definicje nowych pojęć:

- a) w pkt 1 wprowadzona zostanie definicja dostawcy wody. Dostawca wody nie jest jedynie przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, ale każdym dostawcą wody (pojęcie szersze); dostawca wody jest jednym z adresatów przepisów u.z.z.w.i.z.o.ś., na którego zostaje nałożonych szereg obowiązków ustawowych i będzie na niego nałożona konieczność respektowania zapisów ustawy.

Dostawca wody to pojęcie szersze niż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Oprócz przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego będzie nim w szczególności: spółka wodna, gmina realizująca zadania zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi bez wyodrębnienia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, wspólnota mieszkaniowa posiadająca własne ujęcie wody. Pojęcie dostawcy wody jest więc kluczowe by osiągnąć cel transpozycji dyrektywy, która precyzyjnie określa przypadki wyłączenia od jej stosowania w art. 3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest więc jednym z rodzajów dostawcy wody, w stosunku do którego stosują się przepisy dotyczące formy prawnej, taryf itp., natomiast przepisy dot. jakości wody stosują się do wszystkich dostawców wody (powyżej progu 10m³ dostarczanej wody dziennie lub dostarczaniu wody więcej niż 50 osobom). Za przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne uznaje się przedsiębiorcę, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego

zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Regulacja wprowadza w stosunku do przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych bardziej rygorystyczne wymogi niż dla innych dostawców wody, ponieważ odbiorcy usług wodociągowo-kanalizacyjnych zawierają z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym pisemną umowę o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. W świetle art. 3 ust. 1 u.z.z.w.i.z.o.ś. przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne realizują zadanie własne gminy, jakim jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i w związku z tym działają, w przeciwieństwie do innych dostawców wody, w warunkach naturalnego monopolu. Wiąże się to z koniecznością ochrony interesów odbiorców usług świadczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Art. 1 pkt 1 lit. c u.z.z.w.i.z.o.ś. stanowi, że ustawa określa zasady ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem optymalizacji kosztów. W związku z tym na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym ciąży w myśl u.z.z.w.i.z.o.ś. obowiązek uzyskania zezwolenia na zbiorowe zaopatrzenie w wodę, wydawanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w drodze decyzji, opracowania projektu regulaminu dostarczania wody oraz opracowywania i przedkładania organowi regulacyjnemu wniosku o zatwierdzenie taryfy za dostarczaną wodę. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest więc – z racji na konieczność ochrony interesów odbiorców usług – działalnością regulowaną, podczas gdy dostarczanie wody, które nie jest zbiorowym zaopatrzeniem w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (to jest przez innych dostawców wody, niż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne), działalnością regulowaną już nie jest.

Definicja dostawcy wody, wchłaniając w zakresie przedmiotowym również przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, w kontekście zasady równości wobec prawa podmiotów gospodarczych określa ogół podmiotów które dostarczają wodę do spożycia przez ludzi i są równe wobec prawa w sferze podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności. Zasada równości gospodarczej ma związek z obowiązującym w Polsce ustrojem gospodarczym, który jest oparty na zasadzie wolności działalności gospodarczej (art. 20 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 478, z późn. zm.), zwana dalej „Konstytucją RP”). Należy jednak zauważyć, że wolność gospodarcza nie może być traktowana jako wolność absolutna; sama Konstytucja RP przewiduje możliwość jej ograniczania. Idea wolności gospodarczej w Polsce, opierająca

się na koncepcji społecznej gospodarki rynkowej, sama w sobie jest z natury rzeczą koncepcją liberalną, stawiającą nacisk na wolność prowadzenia działalności gospodarczej, ale w sposób zgodny z odpowiedzialnością społeczną. Koncepcja społecznej gospodarki rynkowej stanowi podstawę przekonania o dopuszczalności ingerencji państwa w swobodę działalności gospodarczej. Brzmienie art. 20 Konstytucji RP oraz związanego z nim art. 22 Konstytucji RP świadczy o tym, że wolność działalności gospodarczej jest zasadą, do której wprowadza się wyjątki, dodatkowo tylko w drodze ustawy, oraz wyłącznie ze względu na ważny interes publiczny. Wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów w odniesieniu do jednej z kategorii dostawców wody, tj. przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych jest rodzajem reglamentacji gospodarczej która wynika z powyżej wskazanych zasad. Reglamentacja z definicji jest zawsze dokonywana przez państwo, poprzez stanowienie prawa pod postacią ustaw. Jednocześnie państwo upoważnia organy, zwłaszcza te funkcjonujące w strukturach administracji publicznej, do wprowadzania szczegółowych regulacji oraz nadzoru nad podmiotami objętymi reglamentacją, wraz z uprawnieniami niezbędnymi do egzekucji zobowiązań nałożonych na te podmioty.

Powyższe przesłanki uzasadniają zatem bardziej rygorystyczne wymogi ustawowe dla przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych jako dostawców wody prowadzących działalność regulowaną. W opinii projektodawcy przyjmuje się, że wymogi te nie uchybiają konstytucyjnym zasadom: wolności gospodarczej oraz równości wobec prawa,

- b) w pkt 1a została wprowadzona definicja działań naprawczych, stanowiących element środków kontroli ryzyka z uwagi na potrzebę jednoznacznego określenia celu tych działań. Działaniami naprawczymi mają być wszelkie działania korygujące, podjęte w celu wyeliminowania przyczyny niezgodności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wartością parametryczną parametru jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz zapobiegania nawrotom tej niezgodności,
- c) punkt 1 oznacza się jako punkt 1b. Dotychczasowy punkt 1 zawierał definicję gminy. W związku z dodaniem przed definicją gminy definicję działań naprawczych zmieniono numerację dla definicji gminy,
- d) w pkt 1c została wprowadzona definicja monitoringu operacyjnego. Monitoring operacyjny to obowiązek dostawców wody realizowany w celu szybkiej identyfikacji problemów z jakością wody,
 - w pkt 1d została wprowadzona definicja monitoringu zgodności. Dostawca wody będzie zobowiązany do realizowania monitoringu zgodności w punktach zgodności w celu sprawdzenia spełniania wymagań dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a organy

Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub organy Wojskowej Inspekcji Sanitarnej będą sprawowały nadzór nad tym monitoringiem i przy ustalaniu harmonogramu pobierania próbek wody do badań jakości wody,

- e) w pkt 2a wprowadzono definicję obiektu priorytetowego. Za obiekt priorytetowy dyrektywa (UE) 2020/2184 uważa wskazane przez państwa członkowskie duże obiekty niemieszkalne, w których duża liczba użytkowników może być narażona na ryzyko związane z wodą, w szczególności duże obiekty użyteczności publicznej; ze względu na użyte w dyrektywie nieostre sformułowanie „duże obiekty”, „duża liczba użytkowników”, w transpozycji dyrektywy konieczne jest doprecyzowanie, które obiekty będą objęte obowiązkami wynikającymi z jej postanowień; projekt ustawy wprowadza ogólną definicję obiektu priorytetowego, którym w myśl projektu ustawy jest budynek użyteczności publicznej i budynek zamieszkania zbiorowego, w których więcej niż 50 osób dziennie narażonych jest na ryzyko związane z wodą. Natomiast określenie obiektów priorytetowych, dla których ocena ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym obejmuje badania w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub badania stężenia ołowiu nastąpi na podstawie projektowanego art. 4j u.z.z.w.i.z.o.ś., który upoważnia ministra zdrowia do wydania rozporządzenia w tym zakresie,
- f) w pkt 3b dodano definicję parametru wskaźnikowego. Dyrektywa (UE) 2020/2184 posługuje się pojęciem „parametru wskaźnikowego”, ale nie definiuje go. Parametry wskaźnikowe zostały wskazane w załączniku I.C dyrektywy (UE) 2020/2184. W projekcie ustawy zaproponowano zdefiniowanie „parametru wskaźnikowego” w celu określenia jednoznacznej jego roli. Zgodnie z definicją jest to parametr istotny dla określenia, jak funkcjonują urządzenia wykorzystywane do produkcji i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oraz dla oceny jej jakości, mogący pomóc w zidentyfikowaniu nieprawidłowości w uzdatnianiu wody oraz odgrywający istotną rolę w podnoszeniu i utrzymaniu zaufania konsumentów do jakości wody,
- g) w pkt 3c dodano definicję podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze. Definicja ta została przeniesiona bezpośrednio z przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184, czyli podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463, z późn. zm.),

- h) w pkt 3d dodano definicję przedsiębiorstwa spożywczego. Definicja ta została włączona bezpośrednio z przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184, na podstawie art. 3 pkt 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002,
- i) w pkt 6a wprowadzono definicję ryzyka. Definicja ta została przeniesiona bezpośrednio z przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184 – połączenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego oraz dotkliwości jego skutków, w przypadku pojawienia się zagrożenia i zdarzenia niebezpiecznego w systemie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- j) w pkt 7a dodano definicję strefy zaopatrzenia. Strefę zaopatrzenia stanowi określony geograficznie obszar, na którym woda przeznaczona do spożycia przez ludzi pochodzi z jednego lub większej liczby źródeł i na którym jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi można uznać za w przybliżeniu jednorodną; definicja istotna dla obszaru przepisów odnoszących się do wymagań w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Potrzeba wyjaśnienia tego pojęcia wynikała z wprowadzonej definicji monitoringu zgodności,
- k) w pkt 7b dodano definicję substancji promieniotwórczej. Definicja ta odwołuje się do definicji substancji promieniotwórczej w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1173, z późn. zm.); definicja konieczna do wprowadzenia ze względu na istotę wartości której przekroczenie – zgodnie z regulacjami ustawy, może stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi i której przekroczenie może uzasadniać podejmowanie działań naprawczych służących poprawie jakości wody do poziomu zgodnego z wymogami dotyczącymi ochrony zdrowia ludzi,
- l) w pkt 7c wprowadzono definicję systemu zaopatrzenia w wodę. Zaproponowana definicja nie wynika wprost z postanowień dyrektywy (UE) 2020/2184, natomiast jest elementem oceny i zarządzania ryzykiem w systemach zaopatrzenia w wodę,
- m) w pkt 11a wprowadzono definicję środków kontroli ryzyka. Zaproponowana definicja nie wynika wprost z postanowień dyrektywy (UE) 2020/2184, natomiast jest elementem zarządzania ryzykiem w obszarach zasilania, systemach zaopatrzenia oraz w wewnętrznych systemach wodociągowych; uregulowanie zarządzania ryzykiem w tych obszarach jest jednym z głównych celów dyrektywy (UE) 2020/2184 i powinno obejmować wszelkie środki prawne, techniczne, finansowe, organizacyjne oraz inne działania, w tym działania korygujące, podejmowane w celu przeciwdziałania lub wyeliminowania zagrożenia lub zredukowania ryzyka z nim związanego do akceptowalnego poziomu,

- n) w pkt 16a wprowadzono definicję wartości parametrycznej. Zaproponowana definicja nie wynika wprost z postanowień dyrektywy (UE) 2020/2184. W projekcie ustawy zaproponowano zdefiniowanie w celu określenia jednoznacznego określenia terminu w związku ze stosowaniem w projekcie ustawy terminu „wartości parametrycznej substancji promieniotwórczych”. Wartość ta definiuje wartość parametru jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powyżej której właściwy organ nadzoru sanitarnego ocenia, czy przekroczenie to stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi, z wyłączeniem parametrów mikrobiologicznych, oraz może zobowiązać do podjęcia działań naprawczych służących poprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, aby spełniała ona parametry wody do spożycia
- o) w pkt 16b wprowadzono definicję wartości parametrycznej substancji promieniotwórczych. Zaproponowana definicja nie wynika wprost z postanowień dyrektywy (UE) 2020/2184. W projekcie ustawy zaproponowano zdefiniowanie w celu określenia jednoznacznego określenia terminu w związku ze stosowaniem w projekcie ustawy terminu „wartości parametrycznej”. Wartość ta definiuje zawartość substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powyżej której należy ocenić, czy obecność substancji promieniotwórczych w wodzie stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi wymagające działania oraz – w razie konieczności – podjąć działanie naprawcze służące poprawie jakości wody do poziomu zgodnego z wymogami dotyczącymi ochrony zdrowia ludzi przed promieniowaniem,
- p) w pkt 16c wprowadzono definicję wewnętrznego systemu wodociągowego. Definicja ta została przeniesiona bezpośrednio z przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184; wewnętrzny system wodociągowy to system obejmujący przewody wodociągowe wraz z uzbrojeniem i urządzeniami zainstalowane między kranami używanymi zwykle do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a siecią wodociągową, na który składa się instalacja wodociągowa oraz przyłącze wodociągowe, pod warunkiem, że podlega ono odpowiedzialności odbiorcy usług w zakresie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 u.z.z.w.i.z.o.ś.; pojęcie istotne w aspekcie wprowadzenia ustawowego obowiązku oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych,
- q) w pkt 17a wprowadzono definicję właściwego organu nadzoru sanitarnego, za którego uznaje się właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub wojskowego inspektora sanitarnego właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej nadzorującego konkretny system

zaopatrzenia w wodę lub wewnętrzny system wodociągowy; definicja ta ma charakter techniczny i wynika z potrzeby skrócenia tekstu ustawy,

- r) w pkt 18 lit. a i b zmieniono definicję wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Będzie to woda w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczona do picia, wytwarzania, przygotowania żywności lub innych celów gospodarczych, zarówno w obiektach publicznych, jak i prywatnych, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w tym również przewoźnych zbiorników, lub rozlewana do butelek lub pojemników, z uwzględnieniem wody źródlanej, oraz woda wykorzystywana przez każde przedsiębiorstwo spożywcze do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów lub substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi, z wyłączeniem wody wykorzystywanej przez przedsiębiorstwo spożywcze, której jakość nie może wpływać na bezpieczeństwo środków spożywczych w ich końcowej postaci oraz pod warunkiem, że zaopatrzenie w wodę podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze spełnia wymogi określone w przepisach z zakresu higieny żywności, w szczególności wynikające z systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli, oraz jest objęte działaniami naprawczymi. Definicja to wynikała z potrzeby jej zmiany celem zapewniania zgodności z przepisami dyrektywy (UE) 2020/2184. Rozszerzona została definicja „wody przeznaczonej do spożycia” w celu transpozycji art. 3 ust. 5 dyrektywy: „Państwa członkowskie mogą wyłączyć podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze ze stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do wody wykorzystywanej do określonych celów w przedsiębiorstwie spożywczym, jeżeli właściwe organy krajowe są przekonane, że jakość takiej wody nie może wpływać na bezpieczeństwo środków spożywczych w ich końcowej postaci (...)”. Takie rozwiązanie będzie możliwe do zastosowania dla tych przedsiębiorstw spożywczych, które w procesach produkcyjnych mogą wykorzystywać wodę, która nie ma jakiegokolwiek wpływu na jakość produktów i zdrowie konsumentów,
- s) w pkt 18a wprowadza się definicję wody surowej. Definicja ta jest niezbędna w celu różnicowania obowiązków dotyczących wody surowej i wody uzdatnionej,
- t) w pkt 19a wprowadza się definicję zagrożenia. Definicja ta została oparta na definicji zagrożenia określonej w przepisach dyrektywy (UE) 2020/2184,
- u) w pkt 22 wprowadza się definicję zdarzenia niebezpiecznego. Definicja przeniesiona bezpośrednio z przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184.

Art. 2a u.z.z.w.i.z.o.ś.

Proponuje się przepisy wprowadzające podział parametrów jakości wody na parametry mikrobiologiczne, chemiczne, wskaźnikowe, radiologiczne oraz wynikające z oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia oraz istotne dla oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych jak również te objęte listą obserwacyjną.

Rozdział 1a

Wszystkie propozycje przepisów w tym rozdziale dotyczą zasad bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę do spożycia (art. 4a–4r).

Proponowane przepisy stanowią transpozycję postanowień art. 4 ust. 1–2, art. 6, art. 7 ust. 1 i 2 dyrektywy (UE) 2020/2184. Określają one podstawowe zasady bezpieczeństwa wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, punkty zgodności (punkty w których muszą być przestrzegane wymogi jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi) oraz podejście do bezpieczeństwa wody oparte na ryzyku.

Art. 4a u.z.z.w.i.z.o.ś.

Przepis ten definiuje pojęcie zdrowej i czystej wody do spożycia, wskazując, że powinna ona być wolna od mikroorganizmów, pasożytów oraz substancji mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi. Ma to na celu zapobieganie chorobom związanym z wodą pitną, takim jak choroby bakteryjne, wirusowe czy pasożytnicze. Ponadto, przepis ten ustanawia minimalne wymagania dla parametrów mikrobiologicznych, chemicznych oraz istotnych dla oceny ryzyka, co jest niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.

Dostawcy wody są zobowiązani do podjęcia wszelkich niezbędnych działań, aby woda spełniała określone wymagania jakościowe. Obejmuje to monitorowanie jakości wody, stosowanie odpowiednich materiałów i chemikaliów oraz podejmowanie działań naprawczych. Przepis wprowadza zasadę ostrożności przy podejmowaniu środków kontroli ryzyka, co oznacza, że wszelkie działania powinny być podejmowane z najwyższą dbałością o uniknięcie potencjalnych zagrożeń zdrowotnych.

Przepis ten podkreśla, że środki kontroli ryzyka nie mogą prowadzić do pogorszenia obecnej jakości wody.

Art. 4b u.z.z.w.i.z.o.ś.

Przepis ten zobowiązuje do przestrzegania obowiązujących wymogów jakości wody do spożycia. Wprowadzenie tego przepisu ma na celu zapewnienie, że woda spełnia minimalne wymagania, również w zakresie wystąpienia przesłanego zwiększenia przez dostawcę wody częstotliwości lub/i zakresu badanych parametrów.

Art. 4c u.z.z.w.i.z.o.ś.

Przepis ten definiuje punkt zgodności jako miejsce, w którym wartości parametryczne dla wody do spożycia muszą być spełnione. Przepis umożliwia dostawcy wody, w porozumieniu z organami nadzoru sanitarnego, ustalenie punktu zgodności w strefie zaopatrzenia lub zakładzie uzdatniania, pod warunkiem, że nie prowadzi to do pogorszenia jakości wody z równoczesną deklaracją spełnienia wymagań dla badanych parametrów. Przepis uznaje, że dostawca spełnia wymogi, jeśli niezgodność z wartościami parametrycznymi wynika z wewnętrznego systemu wodociągowego lub jego utrzymania, co ma na celu rozgraniczenie odpowiedzialności. Przepis nakłada obowiązki na dostawców w zakresie eksploatacji systemów zaopatrzenia w wodę zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i standardami, co ma zapewnić bezpieczny stan techniczny i higieniczny urządzeń wodociągowych.

Art. 4d–4n u.z.z.w.i.z.o.ś.

Projektowane przepisy mają na celu ustanowienie obowiązku podejścia do bezpieczeństwa wody opartego na ryzyku, obejmującego cały łańcuch dostaw wody, bazującego na: ocenie ryzyka i zarządzaniu ryzykiem w obszarze zasilania dla ujęć wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi, ocenie ryzyka i zarządzaniu ryzykiem w systemie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz ocenie ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych. Dostawcy wody zobowiązani są do przeprowadzenia oceny ryzyka w następujących elementach łańcucha dostaw wody:

- w obszarach zasilania ujęć wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi – po raz pierwszy w terminie do 31.12.2026 r., a następnie co 6 lat dokonuje przeglądu i w razie potrzeby aktualizacji oceny ryzyka,
- w systemie zaopatrzenia w wodę – po raz pierwszy w terminie do 30.06.2028 r., a następnie co 6 lat dokonuje przeglądu i w razie potrzeby aktualizacji oceny ryzyka – przeprowadzana na podstawie obowiązującej w czasie dokonywania tej oceny normy PN-EN 15975-2 „Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę do spożycia - Wytyczne dotyczące zarządzania kryzysowego i ryzyka - Część 2: Zarządzanie ryzykiem” (art. 4g u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Ocenę ryzyka w obszarze zasilania dla ujęć wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi będzie wykonywał dostawca wody. Będzie on przekazywał raport z oceny ryzyka do właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, który będzie zarządzał

ryzykiem w obszarze zasilania ujęcia wody we współpracy z dostawcami wody, gminami oraz podmiotami odpowiedzialnymi za zanieczyszczenie (art. 4f u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Dostawca wody, jeśli prowadzi monitoring w obszarze zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jak również wody surowej, informuje dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, o zaobserwowanych tendencjach i nietypowych liczbach lub stężeniach monitorowanych parametrów lub substancji, które mogą mieć wpływ na proces uzdatniania wody. Powyższe informacje będą mogły być wykorzystane przy przygotowaniu dokumentów planistycznych koniecznych do opracowania planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, czyli identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych oraz oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i wód podziemnych, o których mowa w art. 317 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo wodne, na podstawie której opracowywane są programy monitoringu wód, o których mowa w art. 317 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo wodne (art. 4f u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Zarządzanie ryzykiem w obszarach zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi obejmuje działania zapobiegające ryzyku lub służące jego kontroli. Projekt ustawy celowo nie definiuje szczegółowo tych działań, ze względu na różnorodny charakter możliwych do wystąpienia zdarzeń niebezpiecznych. W zależności od charakteru ryzyka, właściwe organy wraz z dostawcą wody i innymi podmiotami będą podejmowały decyzje w sprawie możliwych do podjęcia działań na podstawie przepisów odrębnych, regulujących dany obszar działalności lub rodzaj zanieczyszczenia. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej zostanie zobowiązany do przeglądu skuteczności działań wynikających z zarządzania ryzykiem nie rzadziej niż raz na rok (art. 4f u.z.z.w.i.z.o.ś.).

W celu umożliwienia dostawcy wody dostosowania monitoringu do głównych rodzajów ryzyka i zastosowania środków niezbędnych do zarządzania rodzajami ryzyka zidentyfikowanymi w łańcuchu dostaw począwszy od poboru wody, przez uzdatnianie, magazynowanie i dystrybucję wody, dostawca wody będzie wykonywał co 6 lat przegląd oceny ryzyka i w razie potrzeby jej aktualizację, oraz zarządzał ryzykiem w systemie zaopatrzenia w wodę („ocena ryzyka w systemie zaopatrzenia”) (art. 4e u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Jeżeli w ocenie ryzyka w systemie zaopatrzenia zostanie zidentyfikowane ryzyko pochodzące z obszaru zasilania dla ujęcia wody, projekt zakłada uruchomienie zarządzania ryzykiem dla tego obszaru zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wykorzystując współpracę dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w szczególności z dostawcami wody, gminą, inspekcją ochrony środowiska oraz wojewodą (art. 4f u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Wyniki oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia pozwolą na dostosowanie monitoringu operacyjnego i monitoringu zgodności do konkretnego systemu zaopatrzenia.

W ramach oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia dostawca wody zweryfikuje, czy stosowane w tym systemie materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz substancje do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełniają wymogi, o których mowa w projektowanym rozdziale 3b ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (art. 4g u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Dodatkowo, dzięki ocenie ryzyka w systemie zaopatrzenia organy państwowej inspekcji sanitarnej mogą, pozwolić dostawcy wody na zmniejszenie częstotliwości monitorowania parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach monitoringu zgodności. Natomiast rozszerzenie wykazu parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które mają być monitorowane w ramach monitoringu zgodności będzie obowiązkiem dostawców wody, jeżeli wystąpią następujące przesłanki:

- wykaz parametrów lub częstotliwości określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie są wystarczające do zapewnienia, że woda dostarczana konsumentom spełnia wymagania określone w tych przepisach lub
- niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowego monitorowania na zasadzie jednostkowych przypadków w odniesieniu do substancji i mikroorganizmów, dla których nie ustalono żadnych wartości parametrycznych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jeżeli istnieje powód do podejrzeń, że mogą one być obecne w ilościach lub liczbie stwarzającej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub
- niezbędne jest sprawdzenie, czy istniejące środki kontroli ryzyka dla zdrowia ludzi funkcjonują skutecznie oraz czy woda w punkcie zgodności jest zdrowa i czysta lub
- niezbędne jest zwiększenie częstotliwości pobierania próbek wody do badań w związku z wdrożeniem w obszarach zasilania dla punktów poboru, środków dla zabezpieczenia jakości wody w celu zredukowania poziomu uzdatniania wody (art. 4g u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Stosując ugruntowaną zasadę z art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.), zgodnie z którą za utrzymanie obiektu budowlanego odpowiada właściciel lub zarządca nieruchomości, projekt ustawy nakłada na właściciela lub zarządcę obowiązek wykonania oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym.

Właściciel lub zarządca budynku dokonuje oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym w terminie do 30 czerwca 2028 r. Następnie, co 6 lat właściciel lub zarządca nieruchomości dokonuje przeglądu i w razie potrzeby aktualizacji oceny ryzyka (art. 4i u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Ponieważ nałożenie jednostronnego obowiązku monitorowania na wszystkie zabudowania prywatne i publiczne spowodowałoby nadmiernie wysokie koszty, właściwszym rozwiązaniem tego problemu jest ocena ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych, a następnie co 6 lat jej przegląd i ewentualna aktualizacja, która obejmuje ogólną analizę potencjalnych ryzyk związanych z wewnętrznym systemem wodociągowym oraz z powiązаныmi produktami i materiałami użytymi w tym systemie, a także ustalenie, czy te potencjalne ryzyka mają wpływ na jakość wody w punktach czerpalnych używanych zwykle do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Ogólna analiza ryzyk związanych z wewnętrznym systemem wodociągowym powinna zawierać następujące elementy:

- wywiad wstępny (uzyskanie wstępnych informacji na temat kluczowych czynników mających wpływ na jakość wody w budynku),
- analizę projektu instalacji oraz dostępnych danych o budynku (w tym wiek budynku, kubatura, dokonane modernizacje i remonty),
- audyt w budynku (sprawdzenie i udokumentowanie wszystkich elementów mających wpływ na jakość wody, sfotografowanie, opis),
- zebranie i analiza atestów produktów, które mają kontakt z wodą,
- przygotowanie dokumentacji, w tym: (opisu systemów wodociągowych, oceny ryzyka na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń, prawdopodobieństwa wystąpienia oraz grup ryzyka osób które mają kontakt z wodą, opracowanie zaleceń w postaci działań naprawczych) (art. 4i u.z.z.w.i.z.o.ś.).

W odniesieniu do wewnętrznych systemów wodociągowych obiektów priorytetowych oraz obiektów, dla których w ocenie ryzyka zdefiniowano ryzyko dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i zdrowia ludzi, pod uwagę brane są również wyniki badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub stężenia ołowiu w wodzie znajdującej się w wewnętrznym systemie wodociągowym. Przewiduje się również wyróżnienie w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw zdrowia rodzajów obiektów priorytetowych, ze względu na konieczność monitoringu bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub ołowiu w wewnętrznych systemach wodociągowych. W projektowanych przepisach wykonawczych, do obiektów priorytetowych, dla których ocena ryzyka w

wewnętrznym systemie wodociągowym obejmuje badania w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej, planuje się uwzględnić: budynki użytkowane przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju: stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne, stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż świadczenia szpitalne (świadczenia opiekuńcze, pielęgnacyjne, paliatywne, hospicyjne, świadczenia z zakresu opieki długoterminowej, rehabilitacji leczniczej, leczenia uzależnień, psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz lecznictwa uzdrowiskowego), zamieszkania zbiorowego (czynne sezonowo lub związane z turystyką), zakłady karne i areszty śledcze, budynki użyteczności publicznej, w których podczas użytkowania wewnętrznych systemów wodociągowych lub związanych z nimi urządzeń wytwarzany jest aerozol wodny. Natomiast do obiektów priorytetowych, dla których ocena ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym obejmuje badania stężenia ołowiu, planuje się zaliczyć budynki użytkowane przez przedsiębiorstwa lub części przedsiębiorstw podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne, świadczone wyłącznie w odniesieniu do kobiet ciężarnych i dzieci w wieku do lat 6 lub stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż świadczenia szpitalne, świadczone wyłącznie w stosunku do kobiet ciężarnych i dzieci w wieku do lat 6, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży lub placówki opiekuńczo-wychowawcze i placówki oświatowe, w których przebywają dzieci w wieku do lat 6. Częstotliwość wykonywania badań w poszczególnych obiektach będzie ustalona w oparciu o analizę ryzyka, wyniki badań stężenia ołowiu oraz wyniki badań bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej (obecnie częstotliwość badania w tym zakresie, uzależniana od otrzymanych wyników, została określona w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294)) (art. 4k u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Ocenę ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym będzie mogła przeprowadzać osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe;
- 3) ukończyła studia wyższe zakończone uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera, inżyniera w zakresie instalacji sanitarnych, inżynierii środowiska, ochrony środowiska, technologii wody lub higieny wody, albo inne studia wyższe oraz

studia podyplomowe, których program uwzględnia zagadnienia związane z uzdatnianiem wody, technologią wody, higieną wody, instalacjami sanitarnymi lub bezpieczeństwem wody;

- 4) posiada minimum trzyletnie doświadczenie w zakresie budowy, montażu, obsługi, eksploatacji, modernizacji lub projektowaniu instalacji sanitarnych lub nadzoru nad jakością, higieną lub bezpieczeństwem wody, albo uprawnienia budowlane;
- 5) odbyła odpłatne szkolenie w zakresie ryzyk związanych z zagrożeniami zdrowotnymi mającymi związek z wewnętrznymi systemami wodociągowymi oraz z powiązаныmi produktami i materiałami użytymi do budowy tego systemu;
- 6) pozytywnie zdała pisemny egzamin w zakresie tego szkolenia;
- 7) otrzymała zaświadczenie o uprawnieniach w zakresie oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym.

Szkolenie będzie przeprowadzane przez jednostkę lub jednostki naukowe prowadzące działalność z zakresu zdrowia publicznego, od dnia 1 lipca 2024 r. Wykaz tych jednostek, a także zakres szkolenia, sposób przeprowadzenia egzaminu, wysokość opłaty za szkolenia oraz wzór zaświadczenia o uprawnieniach określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw zdrowia (art. 4l u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Uzupełniająco do obowiązków nakładanych na dostawców wody oraz właścicieli lub zarządców budynków – prowadzi się działania informacyjno-szkoleniowe mające na celu:

- zachęcanie właścicieli lub zarządców nieruchomości do przeprowadzania oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych;
- szkolenie osób zajmujących się wewnętrznymi systemami wodociągowymi oraz montażem wyrobów i materiałów budowlanych kontaktujących z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi (art. 4m u.z.z.w.i.z.o.ś.);

Właściciele lub zarządcy nieruchomości zapewniają skuteczne i proporcjonalne do ryzyka środki kontroli i zarządzania w celu zapobiegania występowaniu ognisk choroby lub wyeliminowania ewentualnych ognisk w odniesieniu do bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej, a w szczególnie złożonym przypadku zasięga opinii organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (art. 4m u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Właściciele lub zarządcy nieruchomości powinni wymienić elementy zawierające ołów w istniejących wewnętrznych systemach wodociągowych – obowiązek ten jest jednak uzależniony od opłacalności lub technicznej możliwości. Ocena spełnienia tych warunków jest

pozostawiona samym właścicielom lub zarządom nieruchomości, projekt nie zakłada nakładania administracyjnych nakazów wykonania prac polegających na wymianie ołowianych rur.

W celu realizacji obowiązku określonego w art. 18 ust. 1 lit. b dyrektywy (UE) 2020/2184 projektowane przepisy wprowadzają obowiązek przekazywania co 6 lat, do Głównego Inspektora Sanitarnego lub Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego, informacji o podejmowanych działaniach mających na celu zmniejszenie ryzyka związanego z wewnętrznym systemem wodociągowym (art. 4n u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Art. 4o u.z.z.w.i.z.o.ś.

W odniesieniu do dostawców wody, projektowany akt nakłada na nich m.in. obowiązek zapewnienia należytej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz dostarczania wody do punktu zgodności zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach wykonawczych. Ponadto, zgodnie z projektowaną regulacją dostawca wody będzie zobowiązany do wyznaczania punktów poboru próbek wody w ramach monitoringu zgodności i ustalania harmonogramu pobierania próbek wody do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w uzgodnieniu z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Oprócz powyższego dostawca wody będzie uczestniczył w realizacji monitoringu zgodności i wykonywał badania wody w zakresie wynikającym z przepisów wykonawczych oraz ustalonym na podstawie oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia, a także wskazywał laboratorium do realizacji badań planowanych w harmonogramie pobierania próbek wody do badań jakości wody w ramach monitoringu zgodności. W myśl projektowanej regulacji, dostawca będzie zobowiązany do przekazywania właściwemu organowi nadzoru sanitarnego sprawozdań z badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonanych w ramach monitoringu zgodności oraz informacji o przekroczeniach wartości parametrycznych z badań jakości wody wykonanych w ramach monitoringu zgodności oraz monitoringu parametrów umieszczonych na liście obserwacyjnej, przyczynach wystąpienia tych przekroczeń oraz o podejmowanych działaniach naprawczych mających na celu dostarczanie odbiorcom usług wody spełniającej wymagania określone w przepisach wykonawczych oraz art. 2a pkt 3. Terminy na realizację ww. obowiązku przekazywania informacji i sprawozdań zostaną określone w przepisach wykonawczych. Ponadto, w przypadku stwierdzenia niezgodności z wartościami parametrycznymi ustalonymi dla monitoringu zgodności obowiązkiem dostawcy będzie prowadzenie działań naprawczych w przypadku ustalenia, że niezgodność ta nie wynika z wewnętrznego systemu wodociągowego lub jego utrzymania. Kolejnym obowiązkiem

dostawcy, zgodnie z projektowaną regulacją, będzie prowadzenie monitoringu operacyjnego. Ponadto, dostawca wody, będzie zobowiązany posiadać udokumentowane informacje o parametrach jakości wody surowej, w tym także w zakresie substancji i związków umieszczonych na liście obserwacyjnej. Dostawca będzie także podmiotem odpowiedzialnym za dobór skutecznych i bezpiecznych metod i sposobów uzdatniania wody surowej. Zgodnie z projektowanym przepisem dostawca będzie wykonywał badania wody w zakresie wynikającym z oceny ryzyka dla obszaru zasilania, strefie zaopatrzenia (rozszerza wykaz parametrów podlegających monitorowaniu, w ramach monitoringu zgodności oraz zwiększa częstotliwość pobierania próbek wody do badań, określone w przepisach wykonawczych), listy obserwacyjnej i monitoringu operacyjnego. Ponadto, dostawca wody będzie prowadził i dokumentował badania parametrów z listy obserwacyjnej w wodzie przeznaczonej do spożycia, w przypadku wystąpienia w wodzie surowej przekroczeń wartości wytycznych ustalonych dla parametrów z listy obserwacyjnej. Wśród obowiązków dostawcy, w projektowanych przepisach znalazło się także, dokumentowanie i udostępnianie na wniosek właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu wyników monitoringu zgodności, monitoringu operacyjnego i monitoringu substancji promieniotwórczych, posiadanych informacji o parametrach jakości wody surowej (na podstawie badań własnych wody surowej lub wyników badań wody surowej nabytych od właściciela ujęcia wody), a także aktualnych informacji o strefie lub strefach zaopatrzenia objętych systemem zaopatrzenia w wodę. Obowiązkiem dostawcy wody będzie także zapewnienia stosowania materiałów, wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi substancji chemicznych i mieszanin oraz materiałów filtracyjnych do uzdatniania wody spełniających wymagania określone w dodawanym rozdziale 3b ustawy z dnia z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W przypadku wystąpienia niezgodności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wartościami parametrycznymi ustalonymi dla monitoringu zgodności w punkcie, w którym woda wypływa z kranów używanych zwykle do poboru, dostawca wody będzie miał obowiązek przedstawiania właściwemu organowi nadzoru sanitarnego dowodów celem wykazania faktu, że woda dostarczana przez niego do budynku przed przyłączem wodociągowym jest zgodna z wartościami parametrycznymi. W sytuacji, gdy z dowodów przedstawionych przez dostawcę wody będzie wynikało, że woda przeznaczona do spożycia przez ludzi jest zgodna przed przyłączem wodociągowym z wartościami parametrycznymi ustalonymi dla monitoringu zgodności, właściciel lub zarządca budynku będzie zobowiązany do przedstawienia niezwłocznie państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu programu naprawczego, którego celem

będzie zapewnienie zgodności w punkcie, w którym woda wypływa z kranów używanych zwykle do poboru z wartościami parametrycznymi ustalonymi dla monitoringu zgodności. Natomiast w przypadku gdy z dowodów przedstawionych przez dostawcę wody będzie wynikało, że niezgodność wystąpiła przed przyłączem wodociągowym, program naprawczy będzie przedstawiał dostawca wody.

Przepisy określające przekazywanie organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wszelkich danych, informacji, dokumentów wskazują na możliwość ich przekazywania za pośrednictwem dedykowanego do tego systemu teleinformatycznego organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej będzie funkcjonował jeden system teleinformatyczny – SEPIS. Główny Inspektor Sanitarny będzie dążył do zapewnienia w tym systemie: wymiany informacji, gromadzenia danych na potrzeby udostępniania danych Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz prowadzenia nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi w punkcie zgodności.

Art. 4p u.z.z.w.i.z.o.ś.

Proponuje się przepisy określające obowiązki dostawców wody w zakresie informowania konsumentów o jakości, cenach i zużyciu wody oraz sposoby udostępniania informacji.

Celem proponowanych przepisów jest lepsze uświadomienie konsumentom skutków zużycia wody. Aktualne informacje, które mają być udostępniane, powinny obejmować najnowsze wyniki monitorowania wartości parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dane dotyczące zużytych rocznie ilości wody, przebiegu zużycia oraz porównania ze średnim zużyciem w gospodarstwach domowych, w przypadku gdy jest to technicznie wykonalne i dostawca wody ma dostęp do takich informacji, a także ceny za litr wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, co pozwoli im na porównanie tych opłat z cenami wody butelkowanej.

Konsumenci powinni otrzymywać te informacje na swoich fakturach lub za pomocą aplikacji.

W przypadku dostawców wody dostarczających co najmniej 10 000 m³ dziennie lub obsługujących co najmniej 50 000 osób powinny być dostępne dla konsumentów dodatkowe informacje dotyczące wielkości wycieków wody i struktury własnościowej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Informacje te dostawca wody udostępnia na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej. Przepisów tych nie stosuje się w przypadku dostawców wody dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z indywidualnego ujęcia

mniej niż 50 osobom lub w ilości mniejszej niż średnio 10 m³ na dobę, chyba że dostarczanie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi stanowi przedmiot działalności gospodarczej lub woda przeznaczona do spożycia przez ludzi jest dostarczana do budynków użyteczności publicznej lub do budynków zamieszkania zbiorowego.

Art. 4r u.z.z.w.i.z.o.ś.

Proponuje się przepisy określające obowiązki organów wykonawczych gminy i dostawców wody w zakresie poprawy powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz obowiązki organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie przekazywania do Komisji Europejskiej informacji o działaniach podejmowanych na rzecz polepszenia dostępu do wody.

Dyrektywa 2020/2184 nakazuje państwom członkowskim zwracać szczególną uwagę na wrażliwe i zmarginalizowane grupy społeczne oraz wprowadzać niezbędne środki, aby poprawić tym grupom dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Te grupy obejmują uchodźców, społeczności wędrownie, osoby bezdomne i kultury mniejszości. Wybór środków poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pozostawia się organom gminy we współpracy z dostawcami wody – mogą one polegać na zapewnieniu alternatywnych systemów zaopatrzenia, takich jak urządzenia do uzdatniania wody do użytku indywidualnego, dostarczaniu wody za pomocą cystern, w tym również przewoźnych zbiorników. W celu realizacji przepisów art. 18 ust. 1 lit. a dyrektywy (UE) 2020/2184 wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje informacje o środkach stosowanych w celu upowszechniania i poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz o odsetku mieszkańców gminy korzystających z sieci wodociągowej do organu regulacyjnego tj. dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, który następnie przekazuje je do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie informacje te, po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, przekazuje Komisji Europejskiej co 6 lat.

Art. 5 ust. 1 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Zakłada się zmianę art. 5 ust. 1 – dostosowuje się definicję pojęcia „woda przeznaczona do spożycia przez ludzi” do brzmienia wynikającego z dyrektywy (UE) 2020/2184.**Art. 12 u.z.z.w.i.z.o.ś.**

Zmiana wynika z dodania organów Wojskowej Inspekcji Sanitarnej do art. 12.

Uchylenie art. 12a-12c u.z.z.w.i.z.o.ś.

Projekt ustawy przewiduje uchylenie obowiązującego systemu jakości prowadzonych badań w kontekście badań wody, co jest uzasadnione wprowadzeniem nowego przepisu, który nakłada obowiązek akredytacji dla wszystkich badań tego rodzaju (uchylenie art. 12a u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Projekt ustawy przewiduje uchylenie obowiązku publikowania przez Główny Inspektorat Sanitarny co 3 lata sprawozdania z badania wody do spożycia z uwagi na wprowadzenie w art. 18 dyrektywy (UE) 2020/2184 nowych obowiązków sprawozdawczych państwa członkowskich względem Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (uchylenie art. 12b u.z.z.w.i.z.o.ś.).

Projekt ustawy przewiduje uchylenie dopuszczenia do stosowania metod alternatywnych badania wody z uwagi na przeniesienie tych wymagań do projektowanego art. 37ae zmienianej ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Art. 13 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Projektowana regulacja wprowadza nowe brzmienie delegacji dla ministra właściwego do spraw zdrowia wydawanej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, która uwzględnia przeniesienie części regulacji na poziom ustawy i zapewnienie implementacji przepisów dyrektywy (UE) 2020/2184. W stosunku do dotychczasowego przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi najważniejsze zmiany dotyczą m.in. uspoźnienia z siatką pojęciową ustawy, jak i wymaganiami dotyczącymi parametrów i monitoringu jakości wody oraz sprawozdawczości w tym zakresie wynikającymi z dyrektywy (UE) 2020/2184.

Art. 13a i art. 13b u.z.z.w.i.z.o.ś.

Przedmiotowe przepisy regulują kwestie informowania konsumentów o jakości wody przez komunikaty opracowywane przez organy inspekcji sanitarnej i rozpowszechniane przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast w przypadkach, gdy:

- dostawca wody wystąpi do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z wnioskiem na udzielenie zgody na odstępstwo, w przypadku gdy woda nie spełnia wymagań dotyczących jakości i nie jest możliwe przywrócenie odpowiedniej jakości wody w terminie 30 dni, bądź kiedy w sytuacji braku efektywności przeprowadzonych działań naprawczych dostawca wody wystąpi o udzielenie drugiej zgody na odstępstwo które nie może trwać dłużej niż kolejne trzy lata,

- stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej z jednoczesnym wskazaniem możliwości jej wykorzystywania do innych celów niż do spożycia przez ludzi,
- stwierdzono brak przydatności wody do spożycia, z jednoczesnym wskazaniem możliwości jej wykorzystania do innych celów niż do spożycia,
- stwierdzenia przydatności wody do spożycia po zakończeniu działań naprawczych.

Przepisy doprecyzowują, iż komunikaty te powinny zawierać:

- dane o przekroczeniach wartości parametrycznych oraz związanych z nimi zagrożeniach zdrowotnych,
- informacje o możliwości poprawy jakości wody,
- zalecenia mające na celu minimalizację zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Dostawcy wody informują konsumentów o podejmowanych oraz planowanych działaniach naprawczych mających na celu zapewnieni odpowiedniej jakości dostarczanej wody oraz wskazanie terminu ich zakończenia. Pozostałe informacje o jakości wody konsumenci mogą uzyskać w drodze dostępu do informacji publicznej albo z informacji umieszczonych na stronach internetowych urzędów gminy bądź dostawców wody, jeżeli prowadzą oni takie strony.

Art. 13c–13h u.z.z.w.i.z.o.ś.

Jak podkreślono w dyrektywie (UE) 2020/2184 państwa członkowskie w określonych przypadkach mają możliwość przyznawania odstępstw od wymagań dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Projekt ustawy zakłada, że w przypadku, gdy woda nie spełnia wymagań chemicznych i nie jest możliwe przywrócenie jej jakości do stanu wymaganego przepisami ustawy w terminie 30 dni, dostawca wody występuje z wnioskiem do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub wojskowego inspektora sanitarnego właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej o udzielenie zgody na odstępstwo od tych wymagań. Przed udzieleniem zgody na odstępstwo właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny przekazuje kompletną dokumentację do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, który to weryfikuje poprawność przeprowadzenia postępowania w sprawie udzielenia zgody na odstępstwo. Po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego udzielana jest zgoda.

W ślad za dyrektywą (UE) 2020/2184 wskazano, że udzielenie zgody na odstępstwo jest dopuszczalne, jeżeli nie będzie stanowić potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzi, a

zaopatrzenie w wodę o właściwej jakości nie będzie mogło być niezwłocznie zrealizowane za pomocą żadnych innych środków. Wydawanie tych odstępstw, zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184 musi być ograniczone do możliwie najkrótszego czasu, nieprzekraczającego 3 lat i dotyczyć wyłącznie przypadków nowego obszaru zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wykrycia nowego źródła zanieczyszczenia w obszarze zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub wystąpienia nieprzewidzianej i wyjątkowej sytuacji w istniejącym obszarze zasilania dla poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która to sytuacja mogłaby prowadzić do tymczasowego ograniczonego przekroczenia wartości parametrycznych. W wyjątkowych okolicznościach, gdy nie było możliwe pełne wprowadzenie zamierzonych działań naprawczych mających na celu zapewnienie jakości wody spełniającej wymagania, możliwe jest udzielenie się drugiej zgody, której okres obowiązywania także nie może przekraczać trzech lat.

Ponadto, w celu zapewnienia podjęcia szybkich i skutecznych działań na dostawcę wody został nałożony obowiązek przekazywania właściwym organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Wojskowej Inspekcji Sanitarnej, właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz właściwemu wojewodzie, co 3 miesiące od dnia złożenia wniosku o zgodę na odstępstwo, szczegółowych sprawozdań z podejmowanych działań naprawczych wraz ze wskazaniem zaplanowanych działań w następnym okresie sprawozdawczym. W projektowanej ustawie przewidziano również obowiązek dla właściwych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej niezwłocznego poinformowania o udzielonej zgodzie właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w szczególności o rodzaju i warunkach przyznanego odstępstwa, a także zapewnienia doradztwa konsumentom, dla których odstępstwo może stanowić szczególne ryzyko. W celu zapewnienia skutecznych działań w zakresie poprawy jakości wody, w projekcie ustawy przewidziano także obowiązek informowania ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej o złożeniu przez dostawcę wody wniosku o udzielenie zgody na drugie odstępstwo oraz w przypadku braku realizacji lub opóźnienia w realizacji harmonogramu działań naprawczych przez dostawcę wody.

Art. 19a ust. 4 pkt 4 i 5 u.z.z.w.i.z.o.ś.

W art. 19a ust. 4 pkt 4 u.z.z.w.i.z.o.ś. proponuje się skreślenie wyrazów „z uwzględnieniem przepływów średniodobowych i maksymalnych godzinowych”, ponieważ z technicznego punktu widzenia podanie tych wartości we wniosku o przyłączenie do sieci nie jest niezbędne w zakresie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia (przyłączenia do sieci wodociągowej), którego dotyczy przepis. Natomiast wyrazy „oraz wielkości ładunku

zanieczyszczeń” proponuje się przenieść z art. 19a ust. 4 pkt 4 do art. 19a ust. 4 pkt 5 u.z.z.w.i.z.o.ś., ponieważ dotyczą one odprowadzania ścieków (przyłączenia do sieci kanalizacyjnej), a nie zaopatrzenia w wodę.

Art. 21 ust. 1 i 7 u.z.z.w.i.z.o.ś.

W ramach realizacji wniosków po kontroli NIK „*Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich*”, w art. 21 ust. 1 u.z.z.w.i.z.o.ś. proponuje się modyfikacje przepisów mające na celu zwolnienie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, które nie tylko nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, ale również nie planują ich modernizacji, z obowiązku opracowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych oraz uchylenie ust. 7.

Art. 29 ust. 3b, 3c 4, 6, 12 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Proponuje się wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych dla dostawców wody, którzy:

- 1) wbrew przepisowi art. 4h przekazują po terminie ocenę ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody lub jej aktualizację lub ocenę ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę lub jej aktualizację;
- 2) pomimo spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 4g ust. 10, nie rozszerzają wykazu parametrów podlegających monitorowaniu w ramach monitoringu parametrów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13 lub nie zwiększają częstotliwości pobierania do badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13;
- 3) nie stosują się do obowiązku zwiększenia częstotliwości pobierania próbek wody, o którym mowa w art. 4g ust. 10;
- 4) nie wykonują badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 15p, zgodnie z ustalonym harmonogramem pobierania próbek wody do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, lub w zakresie ustalonym na podstawie oceny ryzyka lub jej aktualizacji, o którym mowa w art. 4g ust. 10;
- 5) nie przekazują właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu sprawozdania z badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wykonanych w ramach monitoringu zgodności, w terminach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13;

6) nie prowadzą działań naprawczych w przypadku stwierdzonych niezgodności z wartościami parametrycznymi ustalonymi dla monitoringu zgodności;

7) nie przeprowadzą wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13;

8) nie zapewniają stosowania materiałów, wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, substancji chemicznych i mieszanin oraz materiałów filtracyjnych do uzdatniania wody spełniających wymagania określone w art. 37ao ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;

9) nie przekazują właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu co 3 miesiące od dnia złożenia wniosku o udzielenie zgody na odstąpienie szczegółowego sprawozdania z podejmowanych działań naprawczych wraz z działaniami planowanymi do podjęcia w następnym 3-miesięcznym okresie sprawozdawczym;

10) nie informują na bieżąco konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym nie rozpowszechnia opracowanego przez państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego komunikatu o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w przypadku udzielenia zgody na odstąpienie, stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia, stwierdzenia przekroczenia wartości parametrycznej wody do spożycia, z zastrzeżeniem konieczności braku informowania konsumentów w przypadku gdy w terminie do 30 dni jakość wody zostanie doprowadzona do zgodnej z wymaganiami, a w komunikacie nie wskazano zaleceń lub ograniczeń w wykorzystaniu tej wody;

11) nie prowadzą działań naprawczych zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w art. 13c ust. 6 pkt 5.

Proponuje się również, aby administracyjnej karze pieniężnej podlegał właściciel lub zarządca nieruchomości, dla którego na podstawie oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym lub jej aktualizacji zostanie zidentyfikowane ryzyko dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie parametrów *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub ołowiu, który:

1) wbrew przepisowi art. 4j ust. 1 i 2 nie sporządzi oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym lub w razie potrzeby jej aktualizacji;

2) wbrew przepisowi art. 4j ust. 5, nie przechowuje oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym lub jej aktualizacji;

3) nie wykonuje badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub badania stężenia ołowiu, z częstotliwością wskazaną w przepisach wydanych na podstawie art. 13;

4) nie przekazuje właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu lub państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu sprawozdania z badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub badania stężenia ołowiu w terminach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13.

Przewiduje się, że kary pieniężne za niewywiązywanie się dostawców wody z realizacji obowiązków dotyczących oceny ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody będzie wymierzał właściwy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, natomiast kary pieniężne w pozostałych przypadkach – organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto, zakłada się zmianę art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zobowiązującą do załączania oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym do książki obiektu budowlanego. Umożliwi to nakładanie kar grzywny przez nadzór budowlany w przypadku niedokonania tej oceny (na podstawie art. 93 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Art. 2 projektu ustawy

W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) zakłada się zmianę art. 4 ust. 1 – dostosowuje się definicję pojęcia „woda przeznaczona do spożycia przez ludzi” do brzmienia wynikającego z dyrektywy (UE) 2020/2184. Ponadto zmiana art. 25 i art. 27 ww. ustawy przewiduje zmianę obiektu na budynek, która dostosowuje te pojęcia do pojęć funkcjonujących w krajowym prawodawstwie wynikających m.in. z § 3 ust. 6 rozporządzenia Minister Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z Dz.U. z 2022 r. poz. 1225 z późn. zm.).

Przewiduje się dodanie do ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej rozdziałów 3a–3c.

Rozdział 3a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

System jakości badań wody

Projekt przewiduje, iż laboratoria wykonujące badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, zwanych dalej „badaniami wody” mogą wykonywać laboratoria, które:

- 1) posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na zgodność z wymaganiami PN-EN ISO/IEC 17025 lub innej jednostki akredytacyjnej z krajów członkowskich UE, na wykonywanie badań według metod referencyjnych dla analiz wody oraz metod uwzględniających charakterystykę wykonywania analiz, określonych w przepisach wykonawczych oraz dla nowych parametrów jakości wody w oparciu o procedury badawcze;
- 2) zapewniają, że pobierania próbek wody w celu przeprowadzenia badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonują próbkobiorcy w oparciu o właściwe i akredytowane metody, odpowiednie dla poszczególnych parametrów badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jeżeli zostały one określone;
- 3) sporządzają cząstkowe lub całościowe sprawozdanie z badań jakości wody;
- 4) zostały zgłoszone do ewidencji laboratoriów prowadzących badania wody (art. 37aa ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Przewiduje się również dodanie przepisów przejściowych przewidujących, że laboratoria spełniające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wymagania, o których mowa powyżej w pkt 1–3, będą mają obowiązek przekazania informacji, o której mowa powyżej w pkt 4 w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, a w przypadku niewykonania obowiązku laboratoria te nie mogą wykonywać badań wody do dnia przekazania tej informacji (art. 20 projektu ustawy).

Główny Inspektor Sanitarny prowadzi ewidencję laboratoriów prowadzących badania wody, obejmującą dane zawarte w przekazanej informacji, która będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu obsługującego Głównego Inspektora Sanitarnego. Dodatkowo wskazuje się, że Główny Inspektor Sanitarny poda do publicznej wiadomości ewidencję laboratoriów prowadzących badania wody w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 37aa ust. 2-7 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Administratorem danych umieszczonych w ewidencji laboratoriów prowadzących badania wody będą: Główny Inspektor Sanitarny, państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni, państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni, państwowi graniczni inspektorzy sanitarni (art. 37ab ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Z badań jakości wody, laboratoria będą sporządzały cząstkowe lub całościowe sprawozdania w momencie zakończenia tego badania i uzyskania wyniku (art. 37af ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Sprawozdanie z badań jakości wody będzie musiało uwzględniać co najmniej:

- 1) numer identyfikacyjny z ewidencji laboratoriów;
- 2) wskazanie upoważnionej osoby pobierającej próbkę wody do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wraz ze wskazaniem znormalizowanej metody w oparciu, o którą pobrano próbkę wody do badań, jeżeli dotyczy;
- 3) wskazanie osoby lub osób autoryzujących sprawozdanie z badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 4) wskazanie punktu z którego pobrano próbkę wody do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (art. 37af ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Laboratoria wykonujące badania jakości wody będą przekazywać podmiotowi zlecającemu wykonanie badań jakości wody oraz właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu sprawozdanie z badań jakości wody, w dniu sporządzenia tego sprawozdania w przypadku:

- 1) przekroczenia w badanej próbce wody wartości parametrycznej enterokoki jelitowe lub *Escherichia coli* lub bakterie grupy coli ≥ 10 jtk (NPL)/100 ml;
- 2) przekroczenia w badanej próbce ciepłej wody użytkowej wartości parametrycznej parametru *Legionella* określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 13 (art. 37ag ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Laboratoria wykonujące badania jakości wody będą przekazywać podmiotowi zlecającemu wykonanie badań jakości wody oraz właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu sprawozdanie z badań jakości wody w terminie 7 dni od dnia sporządzenia cząstkowego lub całościowego sprawozdania w przypadku przekroczenia w badanej próbce wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wartości parametrycznych niewskazanych w art. 37ag ust. 4 pkt 1 i 2 (art. 37ag ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

W przypadku braku możliwości sporządzenia sprawozdania z badań jakości wody, w momencie zakończenia badania i uzyskania wyniku, laboratoria wykonujące badania jakości wody przekazują informację o przekroczeniach wartości parametrycznej enterokoki jelitowe lub *Escherichia coli* lub bakterie grupy coli lub *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej podmiotowi zlecającemu wykonanie badań jakości wody oraz właściwemu państwowemu

powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu. Wprowadzono również dodatkowo możliwość przekazania informacji o ww. przekroczeniach w formie pisemnej w przypadku braku możliwości przekazania informacji za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego (art. 37ag ust. 5 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny będzie mógł przeprowadzić kontrolę w laboratorium, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie wywiązywania się z obowiązków (art. 37ah ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

W przypadku stwierdzenia, że laboratorium nie wykonuje lub nie wykonuje w terminie obowiązków w zakresie przekazywania sprawozdań albo informacji o określonych przekroczeniach organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej będą mogły nałożyć na podmiot prowadzący takie laboratorium karę pieniężną (projektowany rozdział 3c).

Badanie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi będą mogły również wykonywać laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Nie będą one podlegały wpisowi do ewidencji (art. 37ai ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Projekt przewiduje również obowiązek przeprowadzania przez wojewódzkiego inspektora sanitarnego analizy w zakresie zapotrzebowania:

- 1) badania oraz możliwości wykonywania badań na nadzorowanym przez niego terenie, przez laboratoria wpisane dotychczas na ewidencji laboratoriów, w zakresie badania poszczególnych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dokonywanego raz w roku;
- 2) próbkobiorców uprawnionych do pobierania próbek wody w oparciu o akredytowane metody pobierania próbek wody dla poszczególnych zakresów badań, dokonywanego raz na 6 miesięcy.

Raz w roku państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przeprowadzać będzie analizę w zakresie zapotrzebowania na badania oraz możliwości wykonywania badań na nadzorowanym przez niego terenie, przez laboratoria wpisane dotychczas do ewidencji laboratoriów, w zakresie badania poszczególnych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która będzie przekazywana Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, w terminie do 28 lutego za poprzedni rok kalendarzowy (art. 37aj ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

W projekcie przewiduje się w art. 37ak ust. 3, iż minister właściwy do spraw zdrowia w drodze rozporządzenia wyznaczy laboratorium referencyjne. Wyznaczenie takiej jednostki jest niezbędnym elementem systemu nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wyznaczona jednostka ma pełnić rolę jednostki wiodącej w zakresie prowadzonego zakresu badań. Jednostka ta ma m.in. szkolić osoby wykonujące badania, tworzyć nowe metody badań, dokonywać badań nowych parametrów stwarzających zagrożenie dla zdrowia publicznego, dokonywać oceny i sprawdzenia kompletności i poprawności dokumentacji oraz badań równoważności metody alternatywnej w odniesieniu do obowiązujących norm PN-EN ISO 17994 w zakresie kryteriów uznawania równoważności metod oraz przygotowywać wnioski o jej uznanie do Komisji Europejskiej (art. 37al ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Zakłada się również, że laboratorium referencyjne będzie pełnić rolę arbitra w sporach pomiędzy innymi laboratoriami.

Część kosztów realizacji zadań laboratorium referencyjnego będzie finansowana z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, w wysokości określonej w umowie zawartej między Głównym Inspektorem Sanitarnym a krajowym laboratorium referencyjnym. W pozostałym zakresie laboratoria referencyjne będą mogły realizować zadania odpłatnie, np. w zakresie szkoleń czy rozstrzygania sporów (art. 37am ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Laboratoria referencyjne będą również realizować zadania w ramach systemu nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach, co zostało dokonane art. 6 pkt 5 projektu ustawy.

Rozdział 3b ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z wodą do spożycia oraz substancje do uzdatniania wody i materiały filtracyjne do kontaktu z wodą do spożycia

Projektowany art. 37ao ustawy zmienianej przewiduje, że materiały i wyroby do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz substancje chemiczne, mieszaniny substancji chemicznych, w tym wytwarzanych in situ i materiały filtracyjne do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie mogą:

- 1) wpływać negatywnie na bezpieczeństwo wody dla zdrowia ludzi;
- 2) wpływać negatywnie na barwę, zapach i smak wody;

- 3) sprzyjać rozwojowi mikroorganizmów, z wyjątkiem złóż filtracyjnych w filtrach i stosowanych w procesach biologicznego uzdatniania wody;
- 4) uwalniać do wody zanieczyszczeń w ilości większej niż to konieczne z uwagi na cel ich zastosowania.

W związku z powyższym zgodnie z przepisami dyrektywy (UE) 2020/2184 w projektowanych regulacjach proponuje się wprowadzenie systemu:

- 1) certyfikacji materiałów i wyrobów w zakresie spełniania powyższych wymagań;
- 2) certyfikacji substancji chemicznych, mieszanin substancji chemicznych, w tym wytwarzanych in situ i materiałów filtracyjnych do uzdatniania wody.

Certyfikacja byłaby prowadzona przez akredytowane jednostki certyfikujące spełniające

Koszt wydania certyfikatu ponosiłby wnioskodawca, przy czym koszty te zostały by każdorazowo określone w umowie na podstawie której certyfikacja byłaby prowadzona. Wskazać należy, że nie jest możliwym jednoznaczne określenie czasu trwania i kosztów certyfikacji z uwagi na to, że w zależności od jej przedmiotu różny będzie zakres badań i oceny dokumentacji. Różnie również mogą kształtować się koszty pobrania próbek czy audytów związanych z tym postępowaniem.

Dokumenty będą wydawane na okres 5 lat, a ich ważność będzie mogła być przedłużana na kolejne okresy nie dłuższe niż 5 lat. Dokumentacja dotycząca procedury wydania, zmiany lub przedłużenia ważności certyfikatu będzie przechowywana przez jednostkę certyfikującą oraz producenta lub importera materiału lub wyrobu, przez okres 10 lat.

Dokumenty będą mogły być unieważnione przez jednostkę, która je wydała, z własnej inicjatywy albo na wniosek organu państwowej inspekcji sanitarnej po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z udziałem wnioskodawcy, w przypadku wystąpienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przy zastosowaniu materiału lub wyrobu, o którym mowa w art. 37ao.

Dokumenty „krajowe” nie będą obowiązkowe w przypadku, gdy producent lub importer materiału lub wyrobu, lub inny podmiot wprowadzający do obrotu lub udostępniający taki materiał lub wyrób, będzie posiadał ważny dokument potwierdzający spełnienie wymagań art. 11 ust. 1 dyrektywy (UE) 2020/2184, odpowiednio dla wyrobu lub materiału.

Analogiczna regulacja została przewidziana dla substancji chemicznej, jej mieszaniny lub materiału filtracyjnego, z tą jednak różnicą, że dla ww. wydawany będzie atest higieniczny, zaś dokumenty „krajowe” będą obowiązkowe w przypadku, gdy producent lub importer materiału lub wyrobu, lub inny podmiot wprowadzający do obrotu lub udostępniający taki materiał lub wyrób, nie będzie posiadał ważnego dokumentu potwierdzającego spełnienie wymagań art. 12 ust. 1 dyrektywy (UE) 2020/2184 w odniesieniu do substancji chemicznej, jej mieszaniny lub materiału filtracyjnego.

Istotnym elementem dla konsumentów będzie możliwość uzyskania na stronie internetowej jednostki certyfikującej dostępu do informacji o wydanych certyfikatach i atestach oraz do odpowiednich stron internetowych jednostek certyfikujących w innych państwach, które w ten sposób przedstawiają informacje dotyczące wydanych dokumentów (odpowiedników certyfikatów).

Z uwagi na dozowanie chemikaliów bezpośrednio do uzdatnianej wody muszą one charakteryzować się wymaganą zawartością substancji czynnej, wysokim stopniem czystości, niską zawartością niezwiązanych monomerów, produktów rozpadu i reakcji, a w ich produkcji nie mogą być stosowane substancje ani odpady, mogące wykazywać obecność dodatkowych obcopochodnych zanieczyszczeń, nie związanych generycznie z substancją czynną. Podstawowe wymagania dotyczące większości substancji chemicznych i ich mieszanin oraz materiałów filtracyjnych, stosowanych w uzdatnianiu wody są określone w zharmonizowanych normach europejskich, ale niektóre z takich dokumentów pozostawiają odpowiednim organom ustalenia dotyczące zanieczyszczeń mogących przenikać do chemikaliów i materiałów filtracyjnych z surowców stosowanych w produkcji lub z uwagi na stosowaną technologię ich wytwarzania i określanie ich dopuszczanego poziomu. Deklaracja zgodności składu z odpowiednią normą zharmonizowaną w części przypadków nie jest wystarczająca. Certyfikat zawiera ponadto jednoznaczne zapisy dotyczące środków ostrożności.

Dodatkowym wymaganiem objęte są substancje chemiczne i ich mieszaniny, stosowane w celu dezynfekcji wody, których producent lub importer może wprowadzać je do obrotu, o ile dla danego ich zastosowania uzyskał pozwolenie lub zezwolenie na handel równoległy lub pozwolenie na obrót, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1, z późn. zm.) i z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 24).

Wymagania powyższe dotyczą także substancji chemicznych i ich mieszanin, stosowanych w celu poprawy jakości lub jej dezynfekcji wody w wewnętrznych systemach wodociągowych. Powinny one spełniać analogiczne wymagania jakościowe. Obowiązek ten dotyczy także substancji o właściwościach biobójczych wytwarzanych in situ.

Niezależnie od obowiązku dotrzymania przez producentów lub importerów powyższych wymagań przy wprowadzaniu do obrotu materiałów, wyrobów, substancji chemicznych i ich mieszanin oraz materiałów filtracyjnych, niezbędna jest zalecana przez dyrektywę kontrola rynku dotycząca wyrobów do kontaktu z wodą, realizowana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 oraz nadzór nad stosowaniem w budowie i renowacji systemów ujmowania, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody wyłącznie materiałów i wyrobów spełniających wymagania higieniczne w zakresie wpływu na jakość wody. Dotyczy to także substancji chemicznych i ich mieszanin oraz materiałów filtracyjnych, stosowanych w celu uzdatniania wody, również w wewnętrznych systemach wodociągowych.

W projekcie zdefiniowano także pojęcie „nowych technologii uzdatniania”. Podmiot zamierzający zastosować nową technologię uzdatniania wody, rozumianą jako zastosowanie nowych lub znacząco ulepszonych rozwiązań uzdatniania wody lub zastosowanie już znanej i stosowanej technologii uzdatniania wody, ale w innych warunkach, będzie musiał uzyskać zgodę, w drodze decyzji, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego. Powyższa zgoda będzie wydawana na podstawie dokumentacji przedłożonej przez podmiot zamierzający zastosować nową technologię uzdatniania wody. Wydana zgoda będzie musiała być poparta wynikami badań jakości wody wykonanymi w laboratorium wpisanym do ewidencji laboratoriów. Ponadto, państwowy wojewódzki inspektor sanitarny będzie prowadził wykaz wydanych zgód na zastosowanie nowej technologii uzdatniania wody. Dodatkowo, w terminie do 6 miesięcy od dnia zastosowania materiału lub wyrobu do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, właściciel lub zarządca nieruchomości, będzie obowiązany przeprowadzić, na swój koszt, badania jakości wody w wewnętrznej instalacji wodociągowej, w zakresie uzgodnionym z właściwym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym.

Rozdział 3c ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Nadzór nad jakością wody do spożycia

Art. 37az–37aza ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Projektowana regulacja nakłada na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obowiązek prowadzenia nadzoru nad monitoringiem zgodności, który prowadzony jest w punkcie zgodności. Przepis art. 37az ust. 1 i 2 określa katalog zamknięty zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowanych w ramach nadzoru nad jakością wody.

We właściwości pozostającej w kompetencji państwowego powiatowego lub granicznego inspektora sanitarnego pozostaje nadzór w zakresie m.in.:

- weryfikacji wywiązywania się dostawcy wody z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach monitoringu zgodności, terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody oraz analizy przekazywanych sprawozdań z badań jakości wody w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- weryfikacji wywiązywania się właścicieli lub zarządców nieruchomości z realizacji badań parametrów istotnych do celów oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych, terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranej z wewnętrznego systemu wodociągowego w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- monitorowania i weryfikacji wywiązywania się właściciela lub zarządcy nieruchomości z realizacji działań naprawczych prowadzonych w wyniku stwierdzonych przekroczeń jakości wody;
- realizacji zadań związanych z prowadzeniem postępowań związanych z wystąpieniem dostawcy wody o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13 dla parametrów chemicznych;
- weryfikacji przedkładanych przez dostawców wody wniosków o zmniejszenie wykazu parametrów jakości wody podlegających monitorowaniu zgodności lub zmniejszenie minimalnej częstotliwości pobierania próbek wody do badań jakości wody dla parametrów jakości wody podlegających monitorowaniu zgodności;
- gromadzenia, weryfikacji, analizy i oceny danych o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi uzyskanych w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody (danych monitoringowych);
- informowania właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody.

We właściwości pozostającej w kompetencji państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego pozostaje nadzór w zakresie m.in.:

- weryfikacji wykonywania przez dostawcę wody badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach monitoringu zgodności;
- weryfikacji wywiązywania się właścicieli lub zarządców nieruchomości z realizacji badań parametrów istotnych do celów oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych (art. 13 ust. 2 lit. b dyrektywy (UE) 2020/2184) oraz terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody;
- realizacji zadań związanych z prowadzeniem przez organy PIS postępowań związanych z wystąpieniem dostawcy wody o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13 dla parametrów chemicznych;
- weryfikacji przedkładanych przez dostawców wody wniosków o zmniejszenie zakresu oraz minimalnej częstotliwości badanych parametrów;
- weryfikacji przedkładanych przez dostawców wody informacji dotyczących przesłanek uzasadniających zmianę monitoringu zgodności (ustalenie dodatkowego parametru, przyjętych wartości parametrycznych i częstotliwości jego badania; zwiększenie częstotliwości monitorowania zgodności parametrów; obszaru, na którym dodatkowy parametr ma podlegać monitorowaniu zgodności);
- gromadzenia, weryfikacji, analizy i oceny danych monitoringowych;
- wydawania zgody na zastosowanie nowych rozwiązań uzdatniania wody lub znacząco ulepszonych rozwiązań uzdatniania wody lub już znanej i stosowanej technologii uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zastosowanej w innych warunkach.

W celu zapewnienia możliwości realizacji przez organy PIS zadań z zakresu nadzoru, organy PIS prowadzą współpracę z dostawcami wody i właścicielami obiektów korzystających z wody, w tym dot. ustalenia punktów zgodności i uzgodnienia harmonogramów pobierania próbek wody; pobierają próbki wody do badań w punktach zgodności zgodnie z ustalonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej planem działania na dany rok oraz w wyniku skarg i interwencji zgłaszanych przez konsumentów wody jak również w sytuacjach wystąpienia podejrzenia obecności w wodzie substancji lub mikroorganizmów stwarzających potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi oraz po zakończeniu prowadzonych przed podmioty działań naprawczych w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wody. Ponadto

organy PIS dokonują kontroli stanu sanitarno-higienicznego punktów zgodności i dokonują przeglądów punktów zgodności. Prowadzą również wykaz dostawców wody, obiektów priorytetowych (wyłącznie tych które podlegają monitorowaniu wartości parametrycznych bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej lub ołowiu), systemów zaopatrzenia, punktów zgodności.

Główny Inspektor Sanitarny lub Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego w ramach sprawowanego nadzoru, z kolei gromadzi informacje o: wynikach monitorowania zgodności w przypadku przekroczenia wartości parametrycznych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; wynikach monitorowania wartości parametrycznych bakterii z rodzaju *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej i ołowiu w obiektach priorytetowych lub obiektach, dla których w ocenie ryzyka zdefiniowano ryzyko dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i zdrowia ludzi; działaniach naprawczych podejmowanych przez dostawców wody lub właścicieli lub zarządców nieruchomości; zdarzeniach związanych z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, które spowodowały potencjalne ryzyko dla zdrowia ludzi – bez względu na to, czy miała miejsce niezgodność z wartościami parametrycznymi – trwające dłużej niż 10 kolejnych dni i dotyczące co najmniej 1 000 osób, w tym również informacje o przyczynach tych zdarzeń i działaniach naprawczych podejmowanych przez dostawców wody lub właścicieli lub zarządcę nieruchomości.

Informacje te są gromadzone w celu zapewnienia Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób przez Głównego Inspektora Sanitarnego i Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego dostępu do danych zgodnie z wymaganiami art. 18 ust. 2 dyrektywy (UE) 2020/2184.

Należy podkreślić, że część przepisów już funkcjonuje w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), jednakże z uwagi na ich istotność i kwestie, które regulują przeniesiono je do projektu ustawy.

Art. 37azb ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Projektowane przepisy zostały co do zasady przeniesione z § 21 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) z uwagi na to, że zawierają one normy, które dotyczą praw i obowiązków podmiotów i jako takie, powinny znaleźć się w przepisach rangi ustawowej.

Ponadto, przepisy omawianego artykułu dostosowano do nowej siatki pojęciowej ustawy.

Modyfikacje w stosunku do dotychczasowego przepisu rozporządzenia polegają również na skorygowaniu odesłań do wartości parametrycznych dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które nadal będą określone w przepisach wydawanych na podstawie art. 13 u.z.z.w.i.z.o.ś.

Co do zasady omawiany artykuł utrzymuje dotychczasowe obowiązki właściwych państwowych inspektorów sanitarnych oraz wojskowych inspektorów sanitarnych w zakresie stwierdzania:

- przydatność wody do spożycia na warunkach udzielonego odstępstwa,
- przekroczenia wartości parametrycznej,
- braku przydatności wody do spożycia.

Wprowadzono obowiązek stwierdzenia w drodze decyzji przez państwowego powiatowego lub państwowego granicznego lub państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego lub wojskowego inspektora sanitarnego właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi po zakończeniu działań naprawczych przez dostawcę wody lub właściciela lub zarządcę nieruchomości.

Przekroczenie wartości parametrycznej wody do spożycia właściwy państwowy inspektor sanitarny może stwierdzić w przypadku stwierdzenia przekroczenia w przynajmniej jednej z badanych próbek wody do spożycia wartości parametrycznej, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ustawy o zaopatrzeniu w wodę, dla:

- 1) parametrów wskaźnikowych oraz dodatkowych parametrów chemicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ustawy o zaopatrzeniu w wodę;
- 2) parametrów ustalonych na podstawie ocen ryzyka, o których mowa w art. 4e ustawy o zaopatrzeniu w wodę, jako niezbędnych dla danej strefy zaopatrzenia do celów ochrony zdrowia ludzi lub do celów zapewnienia jakości produkcji, dystrybucji i kontroli jakości wody do spożycia

– w przypadku uznania, że stwierdzona niezgodność z wymaganiami dotyczącymi jakości wody do spożycia nie stwarza zagrożenia dla zdrowia, a wartość przekroczeń wartości parametrycznych pozwala na zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów - co zostało potwierdzone w aktualnych opracowaniach naukowych.

Brak przydatności do spożycia stwierdza się, jak dotychczas, w przypadku przekroczenia parametrów mikrobiologicznych oraz w sytuacji, gdy woda jest niezdatna do użycia, a jej jakość zagraża zdrowiu konsumentów – z jednoczesnym wskazaniem, po przeprowadzeniu

oceny bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, czy woda może być wykorzystywana do innych celów niż do spożycia przez ludzi.

W powyższych przypadkach właściwy państwowy inspektor sanitarny będzie nakazywał podjęcie działań naprawczych przez dostawców wody oraz opiniował termin realizacji tych działań naprawczych. O ich zakończeniu informowany będzie niezwłocznie właściwy wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Wprowadza się także ustawowe domniemanie, że dostarczana woda ma odpowiednią jakość, jeżeli nie stwierdzono:

- braku przydatności wody do spożycia,
- przekroczenia wartości parametrycznej.

Tym samym zbędne będzie stwierdzanie przez państwowego inspektora sanitarnego przydatności wody do spożycia, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawca wody lub właściciel lub zarządca nieruchomości zakończył działania naprawcze.

Art. 37azc ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Projektowana regulacja nakłada na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Wojskowej Inspekcji Sanitarnej obowiązek przeprowadzania ocen obszarowych jakości wody. W projekcie ustawy określono również zakres informacji, które należy uwzględnić w tej ocenie, jak i częstotliwości jej realizacji – raz na rok. Wskazano, że ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dotyczy czterech obszarów, tj. strefy zaopatrzenia, gminy, powiatu, województwa. W oparciu o dokonany podział obszarowy wskazano organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które dokonują tej oceny:

- dla systemu zaopatrzenia, w tym strefy zaopatrzenia, obszaru gminy i powiatu – właściwy państwowy powiatowy lub graniczny inspektor sanitarny,
- dla obszaru województwa – właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.

Oceny dla strefy zaopatrzenia, obszaru gminy i powiatu przekazywane są do wiadomości właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz starosty w terminie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, a oceny dla obszaru województwa do wiadomości właściwego marszałka województwa oraz wojewody.

Art. 37azd–37azf ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

W ramach nadzoru nad jakością wody do spożycia państwowy powiatowy lub graniczny inspektor sanitarny monitoruje i weryfikuje wywiązywanie się dostawców wody z określonych obowiązków w udzielonej zgodzie na odstępstwo i harmonogramu działań naprawczych. W przypadku braku realizacji przez dostawcę wody lub opóźnienia w realizacji harmonogramu działań naprawczych przekazuje państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu informacje w tym zakresie.

Z kolei państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, wojskowy inspektor sanitarny właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej weryfikuje wywiązywanie się dostawców wody z określonych obowiązków w udzielonej zgodzie na odstępstwo i harmonogramu działań naprawczych. Ponadto co 3 miesiące przekazuje Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu lub odpowiednio Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu Wojska Polskiego informacje o realizowanych działaniach w zakresie monitorowania stopnia realizacji przez dostawców wody działań naprawczych.

Wskazano także, iż Główny Inspektor Sanitarny oraz Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego prowadzi rejestr udzielonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Wojskowej Inspekcji Sanitarnej odstępstw. Ponadto, w ustawie nałożono obowiązek zapewnienia Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób dostępu do danych z ww. rejestru w zakresie dotyczącym informacji o strefie zaopatrzenia, dla której udzielono zgody na odstępstwo (wraz ze wskazaniem dobowej produkcji wody, liczby ludności zaopatrywanej w wodę, ewentualnego wpływu odstępstwa na podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze), przyczyny udzielenia zgody oraz parametrów jakości wody, dla których zostało ono udzielone wraz z wynikami przeprowadzonego wcześniej monitorowania tych parametrów (jeżeli dotyczy) oraz wskazaniem dla nich tymczasowych wartości parametrycznych. W ramach realizacji ww. obowiązku Główny Inspektor Sanitarny i Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego zapewnia Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób dostęp do informacji o częstotliwości badań jakości wody w odniesieniu do parametrów, których dotyczy odstępstwo, harmonogramie działań naprawczych wraz ze wskazaniem ich kosztów oraz okresie obowiązywania odstępstwa.

Rozdział 3d ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Przepisy dotyczą kar pieniężnych.

Art. 37azg ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Przewiduje się kary pieniężne, które mogą być nałożone na podmiot prowadzący laboratorium prowadzące badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, który nie wykonuje obowiązku przekazywania sprawozdania z badań wody albo informacji o wyniku, które wskazują na przekroczenie określonych parametrów, albo wykonuje go nieterminowo. Kara pieniężna będzie mogła być wymierzona w wysokości od 100 do 10 000 zł.

Karę pieniężną wymierzać będzie, w drodze decyzji administracyjnej właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.

Wpływy z kar pieniężnych stanowiąc będą dochód budżetu państwa.

Art. 3 projektu ustawy

– zmiana przewidziana w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.)

W związku ze zmianą tytułu u.z.z.w.i.z.o.ś. w art. 29a ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wyrazy „o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę” zastępuje się wyrazami „o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi”.

Zmiana art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane polega na dodaniu oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym oraz jej aktualizacji do książki obiektu budowlanego, co umożliwi jej udostępnianie przedstawicielom nadzoru budowlanego w ramach uprawnień kontrolnych.

Art. 4 projektu ustawy

– zmiana przewidziana w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.)

W art. 400a ust. 1 pkt 2d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska przewiduje się wprowadzenie możliwości dofinansowania przedsięwzięć związanych z zaopatrzeniem w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi ze środków NFOŚiGW / WFOŚiGW.

Zmiany w art. 400b są zmianami wynikowymi.

Art. 5 projektu ustawy

– zmiana przewidziana w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448)

W związku ze zmianą tytułu u.z.z.w.i.z.o.ś. w art. 3 ust. 3 pkt 51a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia wyrazy „o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę” zastępuje się wyrazami „o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi”.

Art. 6 projektu ustawy

– zmiany przewidziane w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.)

W związku ze zmianą tytułu u.z.z.w.i.z.o.ś. w art. 8, art. 16 pkt 59, art. 71, art. 240 ust. 3 pkt 27 i 30, art. 318 ust. 1 pkt 9 lit. b, art. 349 ust. 16 pkt 1, art. 442, art. 558 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne wyrazy „o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę” zastępuje się wyrazami „o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi”.

W art. 16 pkt 70 lit. a i b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne dostosowuje się definicję pojęcia „woda przeznaczona do spożycia przez ludzi” do brzmienia wynikającego z dyrektywy (UE) 2020/2184.

W art. 47 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne skreśla się ustępy 3–7 w związku ze wprowadzeniem do art. 2 projektu ustawy art. 37ae ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W art. 240 ust. 2 pkt 20a oraz w ust. 3 pkt 27a i 27b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne rozszerza się katalog zadań regionalnych zarządów gospodarki wodnej o działania w zakresie zarządzania ryzykiem w obszarze zasilania ujęcia wody oraz o współpracę z dostawcami wody w zarządzaniu ryzykiem w systemie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Rozszerza się katalog zadań Prezesa KZGW o zapewnienie Komisji Europejskiej dostęp do oceny ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zmiana brzmienia art. 348 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne stanowi zmianę wynikową związaną z projektowanymi przepisami art. 2 projektu ustawy dotyczącą dodania rozdziału 3a w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie krajowego laboratorium referencyjnego. Nowe brzmienie wskazuje, iż badania pobranych próbek wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli mogą wykonywać laboratoria, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach zapewnienia jakości wody w kąpieliskach będzie działało krajowe laboratorium referencyjne realizujące odpowiednio w zakresie jakości wody w kąpieliskach zadania.

Art. 7 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe dotyczące jednorazowych obowiązków przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w zakresie dokonywania i raportowania do Komisji Europejskiej oceny wielkości wycieków wody w systemach zaopatrzenia w wodę oraz opracowania krajowego planu działań w celu ograniczenia wycieków wody, w ramach implementacji art. 4 ust. 3 dyrektywy (UE) 2020/2184.

Art. 8, 9, 10 projektu ustawy zawierają przepisy przejściowe określające termin wykonania przez dostawców wody, właścicieli lub zarządców nieruchomości, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Wojskowej Inspekcji Sanitarnej obowiązków raportowych dotyczących oceny ryzyka.

Art. 8 projektu ustawy przewiduje obowiązek dostawców wody do sporządzania oceny ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia i przekazywania jej właściwym organom: dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu. Ma to na celu zapewnienie, że informacje dotyczące potencjalnych zagrożeń dla jakości wody są dostępne dla organów odpowiedzialnych za zarządzanie zasobami wodnymi oraz za nadzór sanitarny. Określa również terminy przekazywania ocen ryzyka przez i do poszczególnych organów.

Art. 9 projektu ustawy wprowadza obowiązek dla podmiotów wymienionych w art. 4m ust. 2 pkt 4-5 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, aby po raz pierwszy przekazały informacje o podejmowanych działaniach w terminach określonych dla odpowiednich inspektorów sanitarnych. Celem jest zapewnienie, że wszystkie podmioty odpowiedzialne za zaopatrzenie w wodę są zobowiązane do monitorowania i raportowania swoich działań.

Art. 10 projektu ustawy nakłada obowiązek na właścicieli i zarządców nieruchomości do sporządzania oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym i określa termin przekazania przez i do poszczególnych organów. **Przewiduje również obowiązek sporządzenia i przekazania oceny ryzyka w przypadku nowo oddanych do użytkowania budynków.**

Art. 11 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe określające pierwszy termin wykonania przez organy wykonawcze gminy oraz organy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie obowiązków raportowych dotyczących działań w celu poprawy lub utrzymania powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Art. 12 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe określające termin osiągnięcia przez dostawców wody zgodności dostarczanej wody z wartościami dla nowych parametrów jakości wody wprowadzonych w dyrektywie (UE) 2020/2184.

Art. 13 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe określające terminy obowiązywania zgód na odstępstwa od wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi udzielonych na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie dotychczasowego art. 13 u.z.z.w.i.z.o.ś. oraz zasady odnawiania tych zgód w przypadku, gdy zgoda taka została udzielona danemu dostawcy wody po raz pierwszy.

Art. 14 projektu ustawy zawiera przepis przejściowy utrzymujący w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13 u.z.z.w.i.z.o.ś. nie dłużej niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Art. 15 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe w związku z dodaniem nowego rozdziału 3b ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który przewiduje atesty dla substancji chemicznej, mieszaniny substancji chemicznych lub materiału filtracyjnego do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przepisy regulują sytuację w stosunku do tych materiałów, wyrobów, substancji etc., które zostały dopuszczone do obrotu przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 16 projektu ustawy reguluje kwestię zgód na zastosowanie nowych technologii uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 17 projektu ustawy, w związku z wprowadzeniem obowiązku wykonywania badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli przez laboratoria akredytowane w rozdziale 3a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, dopuszcza wykonywanie tych badań na zasadach określonych przepisach dotychczasowych w okresie 4 lata od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 18 projektu ustawy zakłada, że próbki wody do badań laboratoryjnych mogą być pobierane przez próbkobiorców posiadających uprawnienia w tym zakresie uzyskane na podstawie przepisów dotychczasowych przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 19 projektu ustawy zakłada, że zadania krajowego laboratorium referencyjnego w zakresie dokonywania oceny i sprawdzania kompletności poprawności dokumentacji oraz badan równoważności metody równoważności oraz przygotowuje wniosek do Komisji

Europejskiej do dnia 1 stycznia 2028 r. wykonuje instytut badawczy realizujący zadania z zakresu zdrowia publicznego.

Art. 20 projektu ustawy zakłada, że laboratoria spełniające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wymagania mają obowiązek przekazania informacji o spełnieniu wymagań w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Z kolei w przypadku niewykonania ww. obowiązku laboratoria te nie mogą wykonywać badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli do dnia przekazania informacji.

Art. 21 projektu ustawy zakłada, że Główny Inspektor Sanitarny podaje do publicznej wiadomości ewidencję laboratoriów w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 22 projektu ustawy zakłada, że harmonogram pobierania próbek wody do badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostawca wody ustala i uzgadnia po raz pierwszy na rok 2025.

Art. 23 projektu ustawy zawiera regułę wydatkową dotyczącą maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań przez jednostki samorządu terytorialnego, będącego skutkiem finansowym wejścia w życie projektowanej ustawy, oraz zobowiązującą wojewodów do monitorowania wykorzystania limitu wydatków.

Art. 24 projektu ustawy zakłada, że przepisy projektowanej ustawy wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin transpozycji dyrektywy (UE) 2020/2184 upłynął w dniu 12 stycznia 2023 r., w związku z czym zasadne jest zapewnienie jak najszybszego wejścia w życie przepisów implementujących przedmiotową dyrektywę, z jednoczesnym poszanowaniem zasady demokratycznego państwa prawa. Wskazany w art. 25 termin wejścia w życie ustawy, z uwagi na zakładane w projekcie ustawy przepisy przejściowe, zapewnia odpowiedni okres na przygotowanie się adresatów ustawy do wejścia w życie nowych regulacji. 14 dniowy okres *vacatio legis* jest odpowiedni ze względu na fakt rozłożenia w czasie obowiązków wynikających z transpozycji dyrektywy:

- Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zaopatrujące w wodę co najmniej 50 000 osób lub dostarczające co najmniej średnio 10 000 m³ wody na dobę dokonuje oceny wielkości strat wody w urządzeniach wodociągowych za rok 2024 i przekazuje tę ocenę organowi regulacyjnemu w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r.
- Dostawcy wody podejmują działania w celu osiągnięcia zgodności dostarczanej wody z wartościami dla następujących parametrów jakości wody: (bisfenol-A, chlorany,

chloryny, kwasy halogenoocetowe, mikrocystyna-LR, substancje per-
i polifluoroalkilowe (PFAS) ogółem, suma substancji per-
i polifluoroalkilowych (PFAS), uran) w terminie do dnia 12 stycznia 2026 r.

- Dostawca wody przekazuje ocenę ryzyka dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej w terminie do dnia 31 grudnia 2026 r. – w przypadku oceny ryzyka w obszarze zasilania ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- Dostawca wody przekazuje ocenę ryzyka właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu w terminie do dnia 30 czerwca 2028 r. – w przypadku oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę.
- Właściciel lub zarządca budynku sporządza po raz pierwszy ocenę ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym w terminie do dnia 30 czerwca 2028 r.
- Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje po raz pierwszy informacje o działaniach w celu poprawy lub utrzymania powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi organowi regulacyjnemu, w terminie do dnia 30 czerwca 2028 r.
- Właściciele lub zarządcy budynku, przekazują po raz pierwszy informacje o podejmowanych działaniach zmniejszających ryzyko związane z wewnętrznym systemem wodociągowym w terminie do dnia 31 października 2028 r.

Wyjątki od wejścia w życie ustawy w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia dotyczą ustalenia na dzień 1 stycznia 2025 r. daty wejścia w życie przepisów dotyczących wyznaczenia krajowego laboratorium referencyjnego (art. 37a ust. 1 i 3 projektu ustawy), a także ustalenia na dzień 1 stycznia 2027 r. przepisów nakładających na krajowe laboratorium referencyjne zadań ustawowych przewidzianych w art. 37ak ust. 2, art. 37al i art. 37am ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Tym samym zapewni się 2-letni okres na właściwe wyposażenie i przygotowanie wskazanego krajowego laboratorium referencyjnego do realizacji zadań, tak aby w dniu 1 stycznia 2027 r. podmiot ten był w pełni przygotowany do sprostania nowym zadaniom.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków z uwagi na okoliczność, że zagadnienie zaopatrzenia ludności w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest uregulowane na poziomie ustawowym.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawiania organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności,

zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt ustawy nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na funkcjonowanie gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w zakresie ujednoczenia procedury oceny higienicznej materiałów i wyrobów kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, zwiększenia poziomu jakości świadczenia usług dla klientów, poprzez zapewnienie dostępu społeczeństwa do odpowiednich, aktualnych informacji dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oraz usprawnienia zarządzania jakością i stratami wody, dzięki obowiązkowi prowadzenia oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem oraz dokonywania oceny strat wody.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne w zakresie poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (a w konsekwencji bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów), poprawy dostępu do wody pitnej oraz możliwego zmniejszenia rachunków za wodę w związku z ograniczeniem strat wody w systemie dystrybucji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy zawiera przepisy techniczne w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i podlega notyfikacji technicznej Komisji Europejskiej. Projekt ustawy podlega także notyfikacji Komisji Europejskiej na podstawie art. 24 ust. 2 dyrektywy (UE) 2020/2184.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.